

Lähtettäjä / Avsändare
 SUOMEN RIISTAKESKUS
 Sompiontie 1
 00730 HELSINKI
 029 431 2001

PÄÄTÖS

Pvm Nro
 26.07.2024 2024-1-000-34795-5

Vastaanottaja / Mottagare
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

POIKKEUSLUPA RIISTANISÄKKÄILLE

Hakija XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HAKEMUS

Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Haettava lupa voimassa 1 vuotta

Eläinlaji ja lupamäärä:

susi

1 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:

susi

31.7.2024 - 20.8.2024

Hakemusalue:

Pinta-ala

4756 ha

- 8F34XPT2LX.pdf

Poikkeusperusteet:

SUSI

Haen poikkeuslupaa ML 41 a §:n 1 momentin mukaisesti:

-karjankasvatukselle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

Kielletyt menetelmät:

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 32 §:ssä säädetyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista seuraavasti:

Suden uidessa saaresta saareen pystyttäisiin liikkumaan nopeasti veneellä ja mahdollisesti myös ampumaan koneen käydessä.

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 33 §:ssä säädetyistä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista seuraavasti:

Turvallisuuden takaamiseksi haemme lupaa käyttää valonheittimiä ja valonvahvistajia suden liikkuessa hämärässä ja pimeällä.

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 51 §:n 1 momentissa säädetyistä koiran kiinnipitovelvollisuudesta seuraavasti:

Susi pystyy kiertämään ajoketjun ja väistämään sitä helposti koska osallistujamäärä pyyntiin rajattu 30 henkilöön. Koiralla saataisiin kohdennettua ajo suteen tarkemmin.

Hakemuksen perustelut

Syy siitä, miksi mm. kielletyt pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät ovat tarpeen:

- susi: Turvallisuuden ja mahdollisesti suden nopean uimisen pienten saarien välejä. Myös koiralla pystytään kohdentamaan ajo suoraan suteen ja pystytään käyttämään vapautuvia ajomiehiä passiketjuihin siksi haetaan näitä kiellettyjä menetelmiä.

Selvitys hakemuksen perusteena olevasta vahingosta tai muusta perusteesta

Vahingon suuruus:

- susi: 8100 €

Selvitys vahingosta:

- susi: Lampaat tuotu Rauman saaristoon hoitamaan perinnemaisemaa ja tekemään tärkeää työtä luonnon monimuotoisuuden säilyvyyden eteen mahdollisimman monessa saariston kohteessa. Lampaiden laidunnus hakemusalueella on välttämättömänä erityisesti luonnon- ja maisemanhoitoon liittyvistä syistä. Käytännössä lampaiden laidunnusta ei ole mahdollista samassa mittakaavassa korvata ihmisten tekemällä työllä. Rauman saaristo on arvokas saaristo- ja perinnemaisemakokonaisuutena sekä linnustoltaan ja kasvistoltaan. Kohdealueella esiintyy monia valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja, joista useat ovat sidoksissa luonnonhoitoon. Susi tappanut tähän mennessä 27 lammasta (25.6.2024). Susi tuli uudelleen samoille laidunalueille 7.7.2024 missä ensimmäisen kerran tappoi ja raateli useita lampaita ja vietti alueella ainakin 7 päivää havaintojen perusteella. Rauman ja Eurajoen saaristossa laiduntaa tällä hetkellä yhteensä noin 200 lammasta 8 eri kohteessa. Lisäksi noin 50 lammasta olisi tulossa lisää, mikäli se on susien puolesta turvallista.

Keino tai toimenpide:

- susi: Lampaat siirrettiin ensimmäisen hyökkäyksen jälkeen kauemmas mantereelta ulkosaaristoon ja hajautettiin eri paikkoihin. Saaristoon ei ole mahdollista rakentaa susiaitauksia.

Toimenpiteen vaikutukset:

- susi: Kesti noin 1 kk kunnes susi löysi lamppaat ulkosaaristosta tappaen niistä kymmeniä. Ensimmäisen poikkeusluvan aikana 3.7-21.7.2024 susi kävi vanhoilla laidunalueilla etsimässä lampaita jotka oli siirretty vielä kauemmas ja pienemmille saarille Rauman saaristoon.

Poikkeusluvan kohteena olevan eläinlajin kannan tila ja käyttäytyminen alueella:

Yksilömäärä:

- susi: 1

Kuvaus käyttäytymisestä:

- susi: Tämä poikkeusluvan kohteena oleva yksilö on vaeltava ja liikkuu Rauman saaristossa. On tottunut ihmisen hajuun ja tappaa myös ihmisasutuksen vieressä laiduntavia lampaita. Uusia havaintoja asuttujen mökkien pihoilta ja kiertää vanhoja lampaiden laitumia. Tämä yksilö todennetusti kiertää Rauman saaristossa 2-3 viikon sykleissä joten lampaiden tuominen takaisin isoihin ja tärkeisiin saari kohteisiin on mahdotonta ennen kyseisen yksilön tappamista.

Välitoimenpiteet

26.7.2024

Suomen riistakeskus on tarkistanut hakemusalueen kotieläinvahingot riistavahinkorekisteristä.

26.7.2024

Suomen riistakeskus on keskustellut puhelimitse hakijan kanssa vahinkotilanteesta ja 3.7. -23.7.2024 voimassaoleen poikkeusluvan aikaisista havainnoista ja tapahtumista. Poikkeusluvalla ei saatu saalista.

Hakijan kanssa on keskusteltu poikkeusluvan alkamisajankohdasta ja kestosta. Hakija ilmoittu hakevansa lupaa 26.7.2024 alkaen 31 vuorokaudeksi. (26.7.2024 - 25.8.2024)

PÄÄTÖS

Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää poikkeusluvan seuraavasti:
Susi 1 kpl 26.7.2024 - 25.8.2024

Poikkeusedellytys

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohta: viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistöille tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

Poikkeusluvalla voidaan metsästä yksi erityisen merkittäviä vahinkoja aiheuttanut susi päätöksen karttaliitteeseen rajatulta alueelta Ehdot-kohdassa mainituin ehdoin edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueelle siihen muutoin säännösten edellyttämä oikeus.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla luvan poiketa metsästyslain 32 §:ssä säädetyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista seuraavasti: suden pyynnissä saa käyttää metsästyslain 32 §:n 1 ja 2 momenttien estämättä moottoriveneitä eläimen hätyyttämiseen ja jäljittämiseen sekä ampua moottoriveneestä tai niiden suojasta. Suden välittömässä lopettamistilanteessa metsästysase voi olla merellä kulkevassa moottorikäyttöisessä veneessä moottorin käydessä ladattuna ja sijoittamattomana suojukseen tai suojattuun tilaan.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla luvan poiketa metsästyslain 33 §:ssä säädetyistä keinotekoisien valolähteen käyttökiellosta, sekä elektronisten ampumiseen tarkoitettujen pimeänäkölaitteiden käyttökiellosta.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle luvan poiketa metsästyslain 51 §:n 1 momentissa säädetyistä koiran kiinnipitovelvollisuudesta.

Ehdot

Poikkeusluvan ehdot ovat seuraavat:

Tämän poikkeusluvan nojalla voidaan pyytää päätöksessä mainitulla alueella edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin metsästyslain säännösten edellyttämä oikeus.

Poikkeusluvan käyttäjän tulee ottaa huomioon, että oikeudesta metsästä luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Poikkeusluvan käyttötarkoituksen vuoksi lupaa ei saa käyttää kaupallisessa tarkoituksessa.

Toimenpiteiden suorittamiseen saa osallistua kerrallaan korkeintaan 30 henkilöä.

Poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyslain 30 §:n perusteella metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästysasetuksen 23 §:n 3 momentin mukaan karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen johtajan tulee: 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat; 2) antaa metsästykseseen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä; sekä 3) huolehtia, että poikkeusluvan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Metsästysasetuksen 23 §:n 4 momentin mukaan suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeusluvan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle.

Metsästysasetuksen 23 §:n 5 momentin mukaan seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä. Metsästyksen johtajan tai varajohtajan ei kuitenkaan ole oltava läsnä, jos metsästys tapahtuu vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Poikkeusluvan nojalla pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava Lounais-Suomen poliisilaitokselle ja Länsi-Suomen merivartiostolle ennen pyyntiin ryhtymistä. Lisäksi jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava Lounais-Suomen poliisilaitokselle ja Länsi-Suomen merivartiostolle. Ilmoitukset tehdään sähköpostitse osoitteeseen tilannekeskus.turku@poliisi.fi sekä Länsi-Suomen merivartiostolle osoitteeseen lsmvjoke@raja.fi.

Poikkeuslupa oikeuttaa käyttämään pyynnissä metsästyslain 32 §:n 1 ja 2 momenttien ja 35 §:n 2 momentin estämättä yhteensä enintään kymmentä (10) moottorikäyttöistä venettä.

Veneessä moottorin käydessä metsästysaseen on kuitenkin oltava sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan lukuun ottamatta suden välitöntä lopettamistilannetta.

Poikkeuslupa oikeuttaa käyttämään pyynnissä metsästyslain 33 §:n estämättä keinovaloa, sekä elektronisia ampumiseen tarkoitettuja pimeänäkölaitteita.

Poikkeuslupa oikeuttaa poikkeamaan metsästyslain 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta.

Lukuun ottamatta edellä mainittuja poikkeuksia pyynnissä ja eläimen tappamisessa on sallittu käyttää ainoastaan metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sallittuja pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä.

Poikkeusluvan nojalla saaliiksi saatu susi kuuluu valtiolle ja se on toimitettava Luonnonvarakeskukselle oheisena liitteenä olevan ohjeen mukaisesti. Poikkeusluvan saajan on otettava yhteyttä Luonnonvarakeskuksen suurpetotutkimukseen asiasta sopimiseksi.

Poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, poliisille, Länsi-Suomen merivartiostolle ja Metsähallituksen erätarkastajalle poikkeusluvan nojalla tapahtuneen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä Suomen riistakeskukselle ensisijaisesti oma.riista.fi -palvelussa tai jos sen käyttäminen ei ole mahdollista, niin vaihtoehtoisesti sähköpostilla Suomen riistakeskuksen Satakunnan aluetoimistolle osoitteeseen satakunta@riista.fi.

Ilmoitus poliisille toimitetaan sähköpostilla osoitteeseen tilannekeskus.turku@poliisi.fi, Länsi-Suomen merivartiostolle sähköpostilla osoitteeseen lsmvjoke@raja.fi sekä Metsähallituksen erätarkastajalle sähköpostilla tommy.suonpaa@metsa.fi:

- 1) ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi, taikka
- 2) jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, ensimmäisenä arkipäivänä poikkeusluvassa voimassaolon päättymisestä.

Ilmoituksessa on mainittava tämän poikkeusluvassa numero, saalisyksilö, sen sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikan koordinaatit. Lisäksi tulee ilmoittaa ampujan nimi ja metsästäjännumero.

Lisäksi on tehtävä välittömästi tekstiviestillä saalisilmoitus Suomen riistakeskuksen Satakunnan aluetoimistolle. Tekstiviestillä on ilmoitettava, kun susi on saatu saaliiksi ja tieto pyynnin aloituspaikasta. Ilmoitus lähetetään numeroon 029 431 2322.

Maastoon haavoittuneena jääneestä sudesta on viipymättä ilmoitettava poliisille, Länsi-Suomen merivartiostolle ja Suomen riistakeskuksen Satakunnan aluetoimistolle.

Jos pyynnissä saadaan saaliiksi pannaotettu susi, on panta toimitettava välittömästi Suomen riistakeskuksen Satakunnan aluetoimistolle.

Pyynnissä on muutoin noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä määrätään. Lisäksi on noudatettava, mitä muussa lainsäädännössä säädetään taikka viranomaisten antamissa päätöksissä tai määräyksissä määrätään sekä niitä yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvia ehtoja, jotka on asetettu luvansaajan aluetta koskeviin metsästysoikeuksiin tai -lupiin.

Päätöksen perustelut

Keskeiset sovelletut säännökset

Susi on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella. Rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädetyin edellytyksin, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;
- 2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai
- 4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Suomen riistakeskus voi metsästyslain 41 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädetyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädetyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä, 35 §:ssä säädetyistä

metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä ja 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta.

Metsästyslain 41 a §:n 2 momentin mukaan saaliiksi saatu susi kuuluu valtiolle ja se on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitoksen tulee hävittää riistaeläin, luovuttaa se yleishyödylliseen tarkoitukseen tai myydä valtion lukuun.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:ssä säädetään poikkeusluvasta hakemisesta, 2 §:ssä poikkeamisen edellytysten arvioinnista, 4 §:ssä riistaeläintä koskevan poikkeusluvasta myöntämisestä ja lupamääräyksistä, 5 §:ssä poikkeusluvasta voimassaoloajasta sekä 7 §:ssä poikkeuslupaansa liittyvästä saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Yllämainittuun asetukseen on tullut muutoksia 2 §:n, 4 §:n ja 5 §:n osalta valtioneuvoston asetuksessa metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (479/2024).

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n mukaan Suomen riistakeskuksen on metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1-3 kohdassa säädettyjä poikkeusluvasta myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä:

- 1) poikkeusluvasta kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko maassa ja karhun, suden, ilveksen ja ahman kohdalla myös lajin biologiset ominaispiirteet;
- 2) poikkeusluvasta kohteena olevan riistaeläinlajin yksilön käyttäytyminen haetulla poikkeuslupa-alueella;
- 3) tarvittaessa viranomaisten, julkisia hallintotehtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeusluvasta hakuperusteeseen; ja
- 4) metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa turvattavan lajin kanta maakunnassa ja koko maassa sekä lajin biologiset ominaispiirteet ja lajin elinvoimaisuuteen liittyvät uhat.

Suomen riistakeskuksen on kirjattava selvityksen keskeiset tulokset poikkeuslupapäätökseen.

Suomen riistakeskuksen on 1 momentissa säädetyn lisäksi poikkeusluvasta myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä muiden tyydyttävien ratkaisujen mahdollisuus. Muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei pidetä karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa koskevan poikkeusluvasta kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukuttamista ja siirtämistä toisaalle.

Metsästyslaissa säädetystä poikkeusluvasta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a–41 d §:ssä säädetty poikkeusluvasta myöntämisedellytykset täyttyvät. Jos vahinkoa tai uhkaa aiheuttavan karhu-, susi-, ilves- tai ahmayksilön tunnistaminen ei sääolosuhteista, lajin biologisista ominaispiirteistä tai muusta perustellusta syystä johtuen ole mahdollista, voidaan poikkeuslupa myöntää kohdentamatta poikkeuslupaa tiettyyn yksilöön

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin perusteella myönnettyssä sutta koskevassa poikkeusluvassa on määrättävä, että pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava alueen poliisilaitokselle ennen pyyntiin ryhtymistä ja että jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava poliisilaitokselle. Jos pyynti tapahtuu kunnassa, johon kuuluu rajavyöhykettä, edellä mainitut tiedot on määrättävä ilmoitettavaksi myös rajavartiolaitokselle.

Lisäksi asetuksen 5 §:ssä säädetään, että poikkeuslupa voidaan myöntää enintään 31 vuorokauden ajaksi.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n mukaan poikkeusluvassa saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille ahman, ilveksen, karhun, sauron ja suden pyynnin tuloksesta ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeusluvassa voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Lisäksi metsästyslain 38 b §:n mukaan on saalisrekisteriin ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjännumero.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien nojalla pyydettävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Rajoittamisesta säädetään tarkemmin poikkeusluvalla sallittavasta suden metsästyksestä poronhoitoalueen ulkopuolella annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa. Metsästysvuodelle 2023-2024 annetussa kyseisessä asetuksessa (1071/2023) poikkeuslupien nojalla pyydettyjen susien määrä on rajattu 28 yksilöön poronhoitoalueen ulkopuolella.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on linjannut susikannan hoitoa Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa. Susikannan hoitosuunnitelma on vahvistettu 5.11.2019. Hoitosuunnitelman päivityksessä kohdassa 'Reagointi toistuvaa haittaa ja ongelmia sekä vahinkoja tai uhkaa aiheuttaviin susiin' todetaan seuraavaa:

"Haittaa tuottavaan susiyksilöön voidaan puuttua Suomen riistakeskuksen poikkeusluvalla tai poliisin määräyksellä. Osa susireviireillä asuvista kansalaisista kokee, että poliisi ei puutu tai puuttuu vasta äärimmäisissä tapauksissa suden tuomaan turvallisuushkaan. Vahinkoperusteisen poikkeusluvassa hakeminen Suomen riistakeskukselta koetaan hankalaksi ja luvan saamisen kriteerit kohtuuttomiksi. Niissä tapauksissa, kun poikkeuslupa on saatu, tekevät poikkeusluvassa tiukat ehdot suden pyytämisen vaikeaksi. Näin on syntynyt tilanne, jossa paikalliset kokevat, ettei heillä ole keinoja puuttua ongelmiin tuottavien susien käyttäytymiseen. Tällöin voi nousta tunne, että viranomaiset tai riistahallinto eivät ota paikallistasolla koettuja huolia vakavasti."

"Poliisilaissa on säädetty poliisimiehen oikeudesta ottaa kiinni ja viimesijaisena keinona lopettaa eläin, joka aiheuttaa vaaraa ihmisen hengelle, terveydelle tai huomattavaa vahinkoa omaisuudelle. Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisukannanotossa on todettu poliisilain käyttöalan rajoitukset. Oikeusasiamiehen mukaan poliisilain soveltamisalaksi jää lähinnä reagoiminen sellaisiin nopeasti yhä uhkaavammaksi kehittyviin, ihmisen hengelle tai terveydelle vaaraa aiheuttaviin taikka omaisuudelle

huomattavaa vaaraa aiheuttaviin tilanteisiin, joissa ei ole aikaa selvittää metsästyslain tai -asetusten soveltamisedellytyksiä."

"Erityisesti on huomioitu, että poliisilain mukaisesti toteutettujen susiyksilöiden poistojen tarkoituksena ei ole toimia ennakoivana tai kantaa säätelevänä tekijänä. Niissä yleistä turvallisuutta heikentävissä tilanteissa, jotka eivät ole poliisilain soveltamisen näkökulmasta välittömiä, mutta jotka kuitenkin ovat toistuvia, on Suomen riistakeskuksella toimivalta arvioida tilannetta ja toimia metsästyslaissa säädetyin edellytyksin."

"Sudet aiheuttavat vahinkoja myös tuotanto- ja kotieläimille, joista vahingot kohdistuvat lähinnä poro- ja lammastalouteen sekä koiriin. Maa- ja metsätalousministeriön koolle kutsuman erävalvonnan yhteistyöryhmän linjausten mukaan päätökset omaisuusvahinkoja aiheuttavien susien poistamisesta kuuluvat pääasiassa Suomen riistakeskuksen toimivaltaan. Linjaus pohjautuu oikeuskanslerin ja oikeusasiamiehen ratkaisuihin. Jos omaisuusvahinkoihin liittyy uhkaa myös ihmisten turvallisuudelle, tällöin myös poliisi toteuttaa tapauskohtaista harkintaa."

"Lähtökohtana on, että koti- ja tuotantoeläimille aiheutuvia vahinkoja pyritään estämään ennalta. Niissä tilanteissa, joissa sudet aiheuttavat erityisen merkittäviä vahinkoja, eikä ennaltaehkäisystä ole riittävästi apua, susi on mahdollista tappaa vahinkoperusteisella poikkeusluvalla. Suomen riistakeskus tekee näistä poikkeusluvista päätökset metsästyslain sekä valtioneuvoston asetuksen perusteella. Lisäksi eri oikeusasteiden ratkaisut linjaavat poikkeuslupapäätöksiä. Metsästyslaissa on säädetty ne edellytykset, joita Suomen riistakeskuksen tulee tapauskohtaisesti arvioida poikkeuslupaa myönnettäessä. Arvioitavia asioita ovat muun tyydyttävän ratkaisun käyttö vahinkojen ehkäisemiseksi, suotuisan suojelutason säilyminen sekä se pystytäänkö poikkeuksella ehkäisemään erityisen merkittävien vahinkojen syntymistä. Jokaisessa vahinkotapauksessa tehdään tilannekohtaista arviointia, eikä yleislinjausta päätöksenteolle voida luoda"

NATURA-ARVIOINNIN TARVE

Natura-arviointia ei ole tarve tehdä, koska Suomella on poikkeus suden osalta luontodirektiivin II -liitteen velvoitteista.

SUOTUISA SUOJELUTASO

Susi kuuluu luontodirektiivin liitteen IV a kohdassa mainittuihin yhteisön tärkeinä pitämiin, tiukkaa suojelua vaativiin eläinlajeihin, joihin kuuluvien yksilöiden pyydystäminen ja tappaminen on lähtökohtaisesti kiellettyä. Suomessa susi on metsästyslain 37 §:n 3 momentin nojalla 1.3.2011 lukien aina rauhoitettu.

Luontodirektiivin mukaan lajin suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö. Suotuisan suojelun tason määrittely tehdään luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa menettelyssä.

Vahvistetun susikannan hoitosuunnitelman mukaan suotuisa suojelun taso saavutetaan turvaamalla kunkin susilauman elinvoimaisuus. Suomi on pitkään tavoitellut suotuisaa suojelun tasoa tiukan suojelun keinoin, siinä kuitenkin onnistumatta. Susikannan suojelu onnistuu vain, jos susien kanssa samalla alueella asuvien ja toimivien ihmisten huolet ja tarpeet otetaan kannanhallinnassa huomioon. Uudella reviiirikohtaisella tarkastelulla pystytään paremmin turvaamaan susilaumojen elinvoimaisuus ja paikallisten toimijoiden mukanaolo susikannan hoidon suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan pienin elinvoimainen susikanta on 25 lisääntyvää paria. Tämä tavoite on mahdollista saavuttaa poronhoitoalueen ulkopuolisen Suomen alueella, jossa on riittävästi elintilaa vähimmäistavoitteen suuruiselle susikannalle siten, että myös vahingot siellä pysyvät kohtuullisina. Laumojen määrää sekä susikannan ja laumojen elinvoimaisuutta arvioidaan vuosittain Luonnonvarakeskuksen suorittaman kanta-arvion avulla.

Luonnonvarakeskus on julkaissut 18.6.2024

viimeisimmän arvionsa Suomen susikannan tilasta (Valtonen, M., Heikkinen, S., Johansson, H., Härkölä, A., Helle, I., Mäntyniemi, S. & Kojola, I. 2024. Susikanta Suomessa maaliskuussa 2024. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 54/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 41 s.). Kanta-arvion sisältö avataan tarkemmin myöhemmin tämän päätöksen perusteluissa.

Luonnonvarakeskus on arvioinut susikannan kestävästi vähentymättä kokonaispoistuman, joka poistaa kannan yksilöistä 30 % vuodessa (19.1.2015, Dnro 51/00 04 05/2015). Arviossa oletetaan, ettei pyynti ole selvästi valikoivaa suden iän, sukupuolen tai lisääntymisstatuksen suhteen.

Susilauman kyseessä ollessa susilauman elinvoimaisuuden turvaamiseksi poikkeuslupan käytössä tulee pyrkiä valikoimaan pyydettävä yksilö. Pyynti tulee pyrkiä kohdistamaan lauman nuoreen yksilöön, jolloin todennäköisimmät vaikutuksen lauman elinvoimaisuudelle jäävät vähäisimmiksi. Susilauman johtavan alfa-yksilön tappamisen vaikutukset ovat hyvin tilannesidonnaisia ja mahdolliset vaikutukset moninaisia. Erityisesti alfa-naaraan tappaminen voi johtaa lauman elinvoimaisuuden heikkenemiseen tai lauman häviämiseen. Keskeistä on, pystyykö toinen naaras ottamaan tapetun yksilön paikan. Toisaalta alueen susimäärä saattaa myös kasvaa, jos nuoret yksilöt eivät lähde hakemaan uutta elinaluetta johtavan yksilön menettämisen jälkeen. Alfa-yksilön tappaminen voi johtaa myös lauman aiheuttamien ongelmien ja haittojen määrän kasvuun. Alfa-uroksen tappaminen voi johtaa myös siihen, että lauman saalistustehokkuus laskee. Jos susireviiriltä sen sijaan pyydetään iäkäs naaras, joka korvautuu nuoremmalla naaraalla, paikallinen susilauma saattaa olla aikaisempaa elinvoimaisempi. Poikkeuslupaa myönnettäessä laumaan on siksi kiinnitettävä huomiota pyynnin kohteena olevan lauman yksilömäärään. Metsästyksen vaikutukset susilaumalle ovat vähäisimmät, vaikka se kohdistuisi alfa-yksilöönkin, kun lauman yksilömäärä on riittävän suuri ja lähiseudulla on muitakin elinvoimaisia susilaumoja.

Jos olemassa olevaa tutkimustietoa (ks. Borg ym. 2014; Journal of Animal Ecology (DOI 10.1111/1365-2656-12256) suhteutetaan Suomen susikannalle ominaiseen laumakokoon, voidaan olettaa, että lauma häviää molempien

alfojen poistumisen seurauksena suuremmalla kuin 75 %:n todennäköisyydellä. Yhden alfan poistumisen vaikutus on yhteydessä alfan sukupuoleen: naaraan poistumisen jälkeen pysyvyyden todennäköisyys on noin 50 % ja uroksen poistumisen jälkeen noin 80 %. Metsästyksen ajoittuminen kevättalveen, lähelle suden pariutumiskautta, on omiaan pienentämään samana vuonna tapahtuvan lisääntymisen todennäköisyyttä, mutta alfan poistumisen ajoittuminen ei välttämättä heijastu lauman pysyvyyteen pidemmällä aikavälillä. Lisäksi tietyn reviirin uudelleenasettamisen aikataulu on Luonnonvarakeskuksen julkaisemattoman aineiston mukaan yhteydessä maantieteellisiin etäisyyksiin, joita laumasta tyhjentyneellä reviirillä on lähimpiin susilaumoihin.

Korkein hallinto-oikeus on todennut päätöksessään (10.9.2006, taltionro 1499) seuraavasti: poikkeusluvasta päättävä taho (Suomen riistakeskus) on velvollinen varmistamaan, että kukin päätös on luontodirektiivin ja kansallisten säädösten mukainen, niin että kulloinkin kysymyksessä oleva metsästys ei vaaranna suotuisaa suojelutasoa ja että muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Lisäksi Suomen riistakeskus seuraa jatkuvasti susisaalista (Suomen riistakeskuksen tekemien päätösten nojalla saaliiksi saadut sudet ja poliisilain nojalla saaliiksi saadut sudet) sekä susien muita kuolinsyitä (kuten tietoon tulleet salametsästystapaukset sekä liikenteessä tai muutoin tietoon tulleet kuolleet sudet). Lisäksi Suomen riistakeskus seuraa erityisesti alfanaaraiden päätymistä saaliiksi yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Elokuun 2023 alussa alkaneen metsästysvuoden 2023-2024 aikana on Suomen riistakeskuksen tietoon on tullut 75 kuollutta sutta, joista 52 poronhoitoalueella ja 23 poronhoitoalueen ulkopuolelta. Tällä hetkellä (26.7.2024) on voimassa yksi Suomen riistakeskuksen myöntämä vahinkoperusteinen poikkeuslupa poronhoitoalueelle.

Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-342/05 (komissio v. Suomi) 14.6.2007 antaman tuomion 29 kohdassa todetaan seuraavaa: Näin ollen tällaisia poikkeuksia voidaan myöntää poikkeuksellisesti silloin, kun on asianmukaisesti osoitettu, että niillä ei entisestään huononnetta kyseisten kantojen epäsuotuisaa suojelun tasoa tai estetä kyseisten kantojen suotuisan suojelun tason ennalleen saattamista. Samaan tapaan kuin komissio on todennut luontodirektiivissä tarkoitettua yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta antamissaan ohjeissa (Guidance document on the strict protection of animal species of community interest provided by the Habitats Directive 92/43/EEC, lopullinen versio, helmikuu 2007), ja etenkin näiden ohjeiden III osaston 47-51 kohdassa tekemissään päätelmissä, voidaan todeta, että ei ole suljettu pois, että vähäisen yksilömäärän tappaminen ei vaikuta luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen, joka on susikantojen suotuisan suojelun tason säilyttäminen niiden luontaisella levinneisyysalueella. Tuomion mukaan tällainen vähäinen poikkeus on asianomaisen lajin kannalta neutraali.

Edellä mainittuihin tietoihin perustuvassa päätösharkinnassa on otettu myös huomioon se, ettei sallitusta pyynnistä aiheudu merkittävän kielteisen vaikutuksen vaaraa kyseessä olevien populaatioiden rakenteelle (ks. EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17), koska tilanteessa on kyse ainoastaan yhden suden poistamisesta. Näin ollen sallittu toimenpide ei myöskään vaaranna susikannan rakennetta alueella.

Tämän poikkeuslupapäätöksen perusteena on edellä kuvatut tiedot ja linjaukset ja samalla on huomioitu muut aiemmin tehdyt päätökset ja Suomen riistakeskuksen seuraaman susisaaliin sekä muun kuolleisuuden määrän. Suomen riistakeskus katsoo, että vaikka tässä tapauksessa myönnetään poikkeuslupa, niin poikkeamisella ei haitata suotuisan suojelun tason säilymistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN RIISTAELÄINLAJIN KANNAN TILA HAETULLA POIKKEUSLUPA-ALUEELLA, MAAKUNNASSA SEKÄ KOKO VALTAKUNNASSA

Susikannan tila valtakunnassa

Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän kanta-arvion (18.6.2024) mukaan susien yksilömäärä on laskenut noin viidellä prosentilla, mutta perhelaumojen määrä kasvanut noin viidellä prosentilla maaliskuun 2023 tilanteeseen verrattuna.

Suomessa oli kuluvan vuoden maaliskuussa yhteensä 62 (90 % todennäköisyysväli 59–64) parien ja perhelaumojen muodostamaa susireviiriä. Perhelaumoja oli rajalaumat mukaan lukien 44 (41–47) ja kahden suden asuttamia reviierejä oli 18 (14–22). Kokonaan Suomen puolella oli 39 (36–42) laumaa ja 15 (12–19) paria.

Läntisen Suomen kannanhoitoalueella tavattiin 32 (29–34) perhelauman ja 11 (9–14) kahden suden asuttamaa reviiiriä. Itäisen Suomen kannanhoitoalueella laumareviirejä oli yhteensä 12 (10–14) ja kahden suden asuttamia reviierejä kuusi (4–9). Itäisen Suomen laumoista viiden (3–6) arvioitiin liikkuvan Suomen ja Venäjän rajan molemmin puolin. Kahden suden asuttamista reviiereistä kaksi (1–4) sijaitsi valtakunnan rajalla. Poronhoitoalueella ei ollut maaliskuussa todennäköisimmin yhtään laumatai parireviiriä.

Vuoden kierrossa susikanta on pienimmillään huhti-toukokuun vaihteessa, mutta kasvaa toukokuun aikana uusien pentujen syntyessä. Toukokuun lopussa kanta käy suurimmillaan, mutta lähtee sitten laskemaan kuolevuuden vuoksi. Toukokuun lopussa 2024 susien lukumääräksi ennustetaan 395–560 yksilöä 90 % todennäköisyydellä. Marraskuussa 2024 kannaksi ennustetaan 305–460 (90 % TN). Talven mittaan susikannan ennustetaan pienenevän edelleen siten, että maaliskuun 2025 kannaksi ennustetaan 224–369 (90 % TN). Maaliskuun 2025 kanta on ennusteen mukaan 75 % todennäköisyydellä suurempi kuin maaliskuun 2024 kanta. Odotettu kannan kasvu on noin kymmenen prosenttia vuodessa

Lajin biologiset ominaispiirteet:

Luonnonvarakeskuksen tuoreimman kanta-arvion (Valtonen, Mia; Heikkinen, Samuli; Johansson, Helena; Härkälä, Antti; Helle, Inari; Mäntyniemi, Samu; Kojola, Ilpo (2024) Susikanta Suomessa maaliskuussa 2024. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 54/2024, Luonnonvarakeskus. Helsinki. 41 s) mukaan:

"Useiden muiden koira-eläinten tapaan susikanta voi kasvaa nopeasti ravintotilanteen niin salliessa. Susi saa ensimmäiset pentunsa tavallisesti kolmevuotiaana ja lisääntyy sittemmin vuosittain. Pentuja syntyy tavallisesti 3–6, suurimmissa pentueissa voi vielä syksylläkin olla kymmenkunta

pentua. Ensimmäistä kertaa lisääntyvän parin pentueet ovat keskimäärin hieman pienempiä kuin parin myöhemmät pentueet. Saalistilaston perusteella Suomen talvisessa susikannassa on edellisenä keväänä syntyneitä pentuja noin 40 %. Osuus on selvästi suurempi kuin muilla suomalaisilla suurpedoilla. Susilauma saa alkunsa parin muodostumisesta. Pari voi muodostua mihin vuodenaikaan tahansa, mutta tavallisimmin se tapahtuu kesällä, kun keväällä vaeltaneet nuoret sudet kohtaavat. Uros ja naaras alkavat liikkua yhdessä ja

merkata hajumerkein tulevaksi lisääntymisreviiriksi löytämänsä aluetta, jonka pinta-ala Suomessa on keskimäärin noin 1 000 km², pienimmillään 300 km² ja suurimmillaan lähes 2 000 km². Lisääntymisreviiri on alue, jonka pari varaa omaan ja myöhemmin syntyvän pentueensa käyttöön, ja pyrkii pitämään sieltä muut sudet pois. Naapureina elävien parien tai laumojen reviirit sijoittuvat yleensä erilleen toisistaan. Pysyvän susilauman muodostaa lisääntynyt pari ja niiden pennut. Pennut alkavat liikkua emojensa matkassa syyskuussa. Laumaan voidaan hyväksyä myös vieras susiyksilö, tavallisimmin korvaamaan kuollut aikuinen.

Omilla rajatuilla alueilla elävät reviiriään merkkäavat parit sekä parien ja niiden saamien jälkeläisten muodostamat perhelaumat. Näiden lisäksi susikannassa on pieni määrä yksin eläviä paikallisia susia. Valtaosa yksin elävistä susista on kuitenkin vaeltelevia, sopivaa lisääntymisaluetta ja -kumppania etsiviä yksilöitä. Vaeltelijoiden osuus susikannassa vaihtelee vuodenajan mukaan. Se nousee huhtikuussa, kun nuoret sudet alkavat itsenäistyä, ja pysyy keskimääräistä korkeampana syksyyn asti."

Susikannan tila maakunnassa

Luonnonvarakeskuksen kanta-arvion (18.6.2024) mukaan maaliskuussa 2024 Satakunnan maakunnan alueella eli kaksi perhelaumaa, Eurajoen ja Köyliön reviireillä. Lisäksi Satakunnan maakunnan alueella oli kahden eri susiparin reviirit; Kiukaisten ja Sääksjärven reviirit. Näiden lisäksi maakunnan rajoilla, osittain Satakunnan puolella oli 8 naapurimaakuntien kanssa yhteistä perhelaumareviiriä (Ihode, Kaivola, Vaskijärvi, Pöytyä, Punkalaidun, Rekikoski, Kankaanpää ja Lauhanvuori) sekä yksi parireviiri (Isojoki).

Susikannan tila poikkeuslupa-alueella

Hakemusalue sijaitsee Rauman saaristossa. Hakemusalueelta on tehty Riistavahinkokisterin mukaan yhteensä 14 susihavaintokirjausta 1.1.2024 - 26.7.2024 välisenä aikana, painottuen tammi-maaliskuulle. Havaintoja on tehty 1-2 sudesta kerrallaan. Kirjatuista havainnoista 1 kpl on näköhavainto maaliskuulta, yksi havainto koskee susien tappamia lampaita ja loput ovat jälki- ja riistakamerakuva havaintoja.

Luonnonvarakeskuksen vuoden 2024 susikanta-arvion perusteella hakemusalue sijaitsee ns. Ihoden susireviirin arvioidun reviirialueen reunalla siten, että noin puolet hakemusalueesta sisältyisi arvoituun reviirialueeseen. Kyseinen reviirialue kattaa 1180 km² ulottuen hakemusalueelta sisämaahan Euraan ja etelässä Laitilan-Uudenkaupungin tasolle. Kanta-arviossa esitetyt reviirien rajaukset ovat luonteeltaan kuitenkin suuntaa antavia. Kanta-arvion mukaan kyseiseltä reviirialueelta on kirjattu 2024 kevätkaudella 38 kpl havaintoja susiparista, sekä 12 kpl havaintoja joissa on havaittu 3-6 susiyksilöä kerrallaan. DNA -määrittelyissä

reviiriltä on keväältä 2024 kerätyistä näytteistä (16 kpl) tunnistettu kaksi reviirillä eläviin susiin kuuluvaa susiyksilöä, sekä kaksi vaeltavaa yksilöä. Kanta-arviossa reviirillä on arvioitu maaliskuussa 2024 eläneen perhelauman jossa oli todennäköisimmin 4 susiyksilöä. Keväällä 2024 reviirin alueelta on myös tehty havaintoja naaraan kiimatiputtelusta.

Kaikkiaan Lounais-Satakunnan riistanhoitoyhdistyksen alueelta on kuluvan vuoden aikana tähän mennessä kirjattu 138 susihavaintotapahtumaa.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN ELÄINLAJIN YKSILÖN TAI YKSILÖIDEN KÄYTTÄYTYMINEN HAETULLA POIKKEUSLUPA-ALUEELLA

Hakemusalue sijoittuu Rauman saaristoon, jossa harjoitetaan lampaiden laidunnusta kesäaikaan. Riistavahinkorekisterin sekä hakemuksen käsittelyn yhteydessä saatujen tietojen mukaan sudet ovat aiheuttaneet alueella vahinkoja lampaille tähän mennessä kolmessa eri tapauksessa laidunkauden 2024 aikana. Hakemusalueen lähialueella tapahtui suden aiheuttama lammasvahinko myös vuonna 2023.

Vuonna 2024 ensimmäinen lammasvahinko tapahtui 14.5.2025 alueeseen sisältyvässä Omenapuumaassa laiduntaneille lampaille. Riistavahinkorekisterin tietojen mukaan tuolloin menetettiin 13 lammasta, ja vahingon suuruudeksi on arvioitu noin 3200 euroa. Toinen susivahinko tapahtui 15.6.2024, jolloin alueeseen sisältyvässä Ruokkarissa menetettiin riistavahinkorekisterin tietojen mukaan 11 lammasta. Tietoa tämän vahingon euromääräisestä suuruudesta ei ole vielä käytettävissä, koska korvausanomuksen käsittely on kesken. Kolmas vahinko tapahtui hakemusalueen tuntumassa sijaitsevassa Säikänniemessä 19.6.2024, jolloin menetettiin riistavahinkorekisterin tietojen mukaan 2 lammasta. Tietoa tämän vahingon euromääräisestä suuruudesta ei ole vielä käytettävissä, koska korvausanomuksen käsittely on kesken. Vahinkotapahtumat on todennettu paikan päällä myös SusiLife -hankkeen edustajan toimesta.

Vahinkojen aiheuttajaksi on määritelty susi ruhoissa olleiden puru- ja syöntijälkien, sekä alueelta löytyneiden tassunjälkien perusteella.

Hakijan näkemyksen mukaan kyseessä on vaeltava susi joka liikkuu säännöllisin väliajoin Rauman saaristossa. Hakijan mukaan kyseinen yksilö on tottunut ihmisen hajuun ja tappaa myös ihmisasutuksen vieressä laiduntavia lampaita.

Saadun selvityksen mukaan Rauman ja Eurajoen saaristossa laiduntaa tällä hetkellä noin 200 lammasta 8 eri kohteella. Riistakeskus katsoo, että ilman toimenpiteitä lisävahinkojen syntyminen on alueella erittäin todennäköistä. Lisäksi osa alueella laiduntamaan tarkoitetuista lampaista on tällä hetkellä siirrettyinä susivaaran vuoksi muualle väliaikaisesti laidunpaikkoihin.

VIRANOMAISTEN, JULKISIA HALLINTOTEHTÄVIÄ HOITAVIEN ORGANISAATIOIDEN JA TUTKIMUSLAITOSTEN TIEDOT, JOTKA LIITTYVÄT POIKKEUSLUVAN HAKUPERUSTEESEEN

Suomen riistakeskus on selvittänyt alueelta kirjatut lammasvahingot maa- ja metsätalousministeriön ylläpitämästä riistavahinkorekisteristä.

TOIMENPITEET, JOTKA POIKKEUSLUVAN SIJASTA VOITAIISIIN TOTEUTTAA

Lampaiden laidunnus hakemusalueella on välttämättömänä erityisesti luonnon- ja maisemanhoitoon liittyvistä syistä. Käytännössä lampaiden laidunnusta ei ole mahdollista samassa mittakaavassa korvata ihmisten tekemällä työllä. Rauman saaristo on arvokas saaristo- ja perinnemaisemakokonaisuutena sekä linnustoltaan ja kasvistoltaan. Kohdealueella esiintyy monia valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja, joista useat ovat sidoksissa luonnonhoitoon. Osana Rannikko-LIFE -hanketta laadituissa hakemusalueita koskevissa luonnonhoitosuunnitelmissa (Nurmes, Reksaari, Omenapuumaa, <https://www.metsa.fi/projekti/rannikko-life-hanke/rannikko-life-hankkeen-aineistot/>) laidunnus on usean kohteen osalta nähty pääasiallisena luonnonhoidon toimenpiteenä. Rauman saaristo sisältyy olennaisena osana hankkeessa muodostettuun rannikon laidunalueiden verkostoon. Perinnebiotooppien hoitoa on alueella rahoitettu myös HELMI -elinympäristöohjelman puitteissa. Alueelle on useamman eri lampurin kanssa laadittu sopimuksia laidunnuksesta.

Alueelle on toistaiseksi asetettu 6 riistakameraa sekä 6 valvontakameraa, jotta mahdollisesta suden saapumisesta alueelle saataisiin nopeasti tieto ja tilanteeseen pystyttäisiin reagoimaan. Toistaiseksi tällä ei ole kuitenkaan toteutuneita vahinkoja pystytty estämään.

Suomen riistakeskus katsoo, ettei lammaslaitumilla tapahtuvaa jatkuvaa vartiointia yöaikaan voida pitää kohtuullisena ratkaisuna vahinkojen estämiseksi sen aiheuttaman suuren ylimääräisen työmäärän ja kustannusten takia, ottaen huomioon myös laidunkohteiden määrä ja laajuus alueella. Myöskään laumanvartijakoirien käyttö ei ole alueella mahdollista, koska kyseessä ovat osittain yleisessä käytössä olevat alueet, eikä tällaisia koiria ole riittävässä määrin käytettävissä.

Koska kyseessä on maisema- ja luonnonhoitotarkoituksessa suoritettava laidunnus jota tehdään laajalla alueella useassa eri kohteessa, yleisessä käytössä olevilla alueilla ja saariston olosuhteissa, sähköistettyjä suurpetoaitoja ei ole tässä tapauksessa kohtuudella mahdollista rakentaa ja käyttää vahinkojen estämiseen.

Myös susien karkottamisen käytännön toteutukseen on vastaavissa olosuhteissa todettu liittyvän suuria vaikeuksia. Tehokkaan karkotusvaikutuksen aikaan saamiseksi karkotus pitäisi antaa välittömästi vahinkokohteella käynnin yhteydessä. Tämä on todettu käytännössä erittäin vaikeaksi toteuttaa saariston oloissa. Varsinaiseen karkottamistoimenpiteeseen pääseminen on vaikeaa, koska alue on laaja ja koostuu useista laidunnettavista kohteista. Lumettomaan aikaan ei ole käytännössä mahdollista ennakoita tai aktiivisesti seurata susien liikkumista alueella. Koska kyseessä ei ole yksittäinen laidun vaan laaja ja vesialueiden pirstoma laidunnettavien alueiden kokonaisuus, suden karkoittaminen koko alueelta olisi etenkin lumettomaan aikaan hyvin haastavaa toteuttaa.

Maa- ja metsätalousministeriön laatiman Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan Suomessa ei suoriteta suden siirtoistutuksia.

Seuraamalla suden liikkumista alueella voidaan osaltaan pyrkiä

ennaltaehkäisemään vahinkoja ja kohdentamaan ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Maaston ollessa lumipeitteinen voidaan lumijälkiä tutkimalla tehdä havaintoja suden liikkumisesta, mutta suden pitkistä ja nopeista liikkumisista johtuen jälkien tutkiminen ei tällöinkään estä aukottomasti vahinkojen syntyä. Lumettoman maan aikana suden liikkumisen seuraaminen jälkien perusteella on kuitenkin mahdotonta ja havainnot rajoittuvat näköhavaintoihin ja vahinkotapauksiin.

Kun otetaan huomioon kohteen erityispiirteet, kohtuudella toteutettavat ja tehdyt suojaustoimet ja niistä huolimatta aiheutuneet vahingot, sekä vahinkojen toistuvuus, katsoo Suomen riistakeskus, että lisävahinkojen estämiseksi ja myös laidunnuksen jatkamiseksi ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua tällä hetkellä käytettävissä kuin vahinkoja aiheuttavan suden tappaminen.

Edellä mainituilla perusteilla Suomen riistakeskus katsoo, että hakemusalueella ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua ongelman ratkaisemiseksi kuin yhden suden tappaminen poikkeusluvan nojalla.

RAJATTU ALUE

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Päätösharkinnassa on otettu huomioon suden aiheuttamat vahingot ja vahingonuhka, sekä hakemusalueen erityispiirteet. Poikkeuslupa on myönnetty laidunalueille ja niiden läheisyyteen (päätöksen karttaliite). Suomen riistakeskus katsoo poikkeuslupa-alueen olevan tarkoituksenmukainen, jotta voidaan varmistua mahdollisimman hyvin siitä, että pyynti kohdistuu juuri erityisen merkittävää vahinkoa ja vahingonuhkaa aiheuttavaan suteen.

POIKKEUSLUPA-AIKA

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää korkeintaan 31 vuorokauden ajaksi. Suomen riistakeskus katsoo, että poikkeuslupa on tarpeen myöntää tälle ajanjaksolle tehokkaan pyynnin mahdollistamiseksi ja siten erityisen merkittävien vahinkojen estämiseksi.

Pidemmällä ajanjaksolla pyynnin kohteena oleva yksilö liikkuu todennäköisemmin pyyntialueen sisällä ja se voidaan havaita varmemmin. Lisäksi yksilö voidaan saada todennäköisemmin pyydetyksi, koska voidaan tehdä useampia pyyntiyrityksiä ja muuttaa ja kehittää tarvittaessa pyyntitaktiikkaa. Suomen riistakeskus on myöntänyt luvat hakemuksen mukaisesti 31 vuorokauden ajalle.

SALLITTU PYYNNIN MÄÄRÄ

Poikkeuslupa on myönnetty haetun mukaisesti yhden suden pyydystämiseen. Suomen riistakeskus katsoo, että myönnetyllä poikkeusluvalla voidaan vastata tämän hetkisten tietojen perusteella niihin

syihin, jotka hakemuksessa on esitetty. Ellei yhden suden poistaminen ratkaise tilannetta, voi hakija hakea uutta poikkeuslupaa.

TOIMENPITEISIIN OSALLISTUVIEN MÄÄRÄ JA METSÄSTYKSENJOHTAJAT

Suomen riistakeskus katsoo tarkoituksenmukaiseksi, että kerrallaan toimenpiteisiin osallistuvien henkilöiden määrä rajataan 30 henkilöön, ja että toimenpiteisiin nimetään metsästyksenjohtaja ja tarvittava määrä apujohtajia, koska tuolloin toimenpiteisiin osallistuvia voidaan tehokkaasti johtaa ja toimenpiteet tapahtuvat turvallisesti. Aiemmissa Suomen riistakeskuksen myöntämässä vahinkoperusteen nojalla myönnettyissä poikkeusluvista on rajattu pyyntiin osallistuvien henkilöiden määrää. Edellä mainitun perusteella osallistujien määrä rajataan 30 henkilöön.

Metsästyslain 30 §:n ensimmäisen momentin mukaan suden poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä, ja metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Metsästysasetuksen 23 §:n kolmannen momentin mukaan suden metsästyksen johtajan tulee 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat; 2) antaa metsästyksen osallistujille tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä; 3) huolehtia, että poikkeuslupan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeuslupan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle.

Seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä, mikäli metsästys tapahtuu muuten kuin vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

PÄÄTÖKSEEN LIITTYVÄT MUUT POIKKEUKSET

Suomen riistakeskus katsoo, että tässä nimenomaisessa tapauksessa jo syntyneet vahingot ovat erityisen merkittäviä, lisävahinkojen uhka on suuri ja enempien vahinkojen estämiseksi pyynti tulee voida suorittaa mahdollisimman tehokkaasti. Ottaen huomioon alueen olosuhteet, jo syntyneet erityisen merkittävät vahingot ja riskin enempien vahinkojen syntymiseen, Suomen riistakeskus katsoo, että

1) Pyyntiin yhteydessä voidaan poiketa päätöksen mukaisesti metsästyslain 32 §:ssä säädetystä veneen käytön rajoituksesta. Tällöin hakija voi käyttää metsästyslain 32 §:n 1 ja 2 momenttien estämättä moottoriveneitä suden hätyyttämiseen ja jäljittämiseen sekä ampua moottoriveneestä tai niiden suojasta.

2) Lisäksi tässä yhteydessä on tarpeen poiketa metsästysaseen kuljettamista veneessä moottorin käydessä koskevasta metsästyslain 35 §:n 2 momentin

kiellosta, koska hakijalla on tähän hyväksyttävä syy. Suden välittömässä lopettamistilanteessa metsästysase voi olla moottorikäyttöisessä veneessä moottorin käydessä ladattuna ja sijoittamattomana suojukseen tai suojattuun tilaan.

3) Lisäksi pyynnin yhteydessä voidaan poiketa metsästyslain 33 §:ssä säädetystä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista yökäyttöön suunniteltujen tähtäinlaitteiden ja keinovalon käyttämiseksi pyynnissä. Poikkeuksella varmistetaan, että hämärän aikaan myös yöllä, luvan ollessa voimassa ainoastaan 31 päivää, poikkeuslupa voidaan myös tehokkaasti käyttää sekä edistetään turvallisuutta pyynnissä.

4) Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle luvan poiketa metsästyslain 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta.

LOPPUYHTEENVETO

Hakija on hakenut karttaan rajatuille alueille poikkeuslupaa suden pyydystämiseksi metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella.

Hakijalle myönnetään poikkeuslupa yhden erityisen merkittäviä vahinkoja aiheuttaneen suden tappamiseen, hakemusalueella sijaitseville laidunalueille ja niiden läheisyyteen, koska muuta tyydyttävää ratkaisua vahinkojen estämiseen ei ole. Yhden suden poistaminen ei haittaa myöskään suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Edellä mainituilla perusteluilla ja ottaen huomioon oikeusohjeissa mainitut säännökset Suomen riistakeskus on tehnyt päätöskohdasta ilmenevän päätöksen.

Päätöksen täytäntöönpano

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin mukaan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vaille olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

Riistahallintolain (158/2011) 31 §:n 2 momentin mukaan yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että tämä päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön lainvoimaa vaille olevana, koska poikkeuslupa erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi menettäisi merkityksensä, jos sitä ei voisi panna täytäntöön heti päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Edellä olevan perusteella tämä Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien. Riistahallintolain 31 §:n 2 momentin nojalla muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Oikeusohjeet

Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita:

metsästyslain (615/1993) 32 § 1 ja 2 momentti, 33 §:n 1 momentti, 35 §:n 2 ja 3 momentti, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 41 a §:n 1 ja 2 momentti, 51 §:n

1momentti ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentti ja 31 §:n 2 momentti, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentti, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) ja valtioneuvoston asetuksen metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (479/2024) mukaisia 1 §, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 ja 3 momentti, valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §, 11 a § ja 11 b §, Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2024 ja 2025 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1019/2023) 1 §.

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Käsittelymaksun määräämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Sauli Härkönen 0294312104 sauli.harkonen@riista.fi

SUOMEN RIISTAKESKUS
Julkiset hallintotehtävät

Reima Laaja
Riistasuunnittelija

Sauli Härkönen
Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle sähköisen palvelun kautta.

JAKELU

Tiedoksi:
LOUNAIS-SATAKUNNAN RIISTANHOITOYHDISTYS
LOUNAIS-SUOMEN POLIISILAITOS
METSÄHALLITUS
LUONNONVARAKESKUS
LÄNSI-SUOMEN MERIVARTIOSTO
METSÄHALLITUS / TOMMI SUONPÄÄ
SATAKUNNAN LUONNONSUOJELUPIIRI
LSY TAPIOLA

MAKSU

Käsittelymaksu 70.00 EUR

LIITTEET

LIITE 1: Lupa-alue

LIITE 2: Saate_LUKE

LIITE 3: Lähete_LUKE

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan annetun tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, lähetin tai asiamiehen välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös postitse, sähköpostitse tai telekopiona hallinto-oikeuden kirjaamoon, tai sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>). Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän viraston aukioloajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä voidaan periä oikeudenkäyntimaksu tuomioistuinmaksulain (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>) mukaisesti. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Turun hallinto-oikeus, PL 32, 20101 Turku
Käyntiosoite: Turun hallinto-oikeus, Sairashuoneenkatu 2-4, Turku
Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42410 Faksi: 029 56 42414

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n sekä Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2024 ja 2025 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1019/2023) 1 §:n perusteella määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskuksen yhteystiedot löytyvät päätöksen etusivulta.